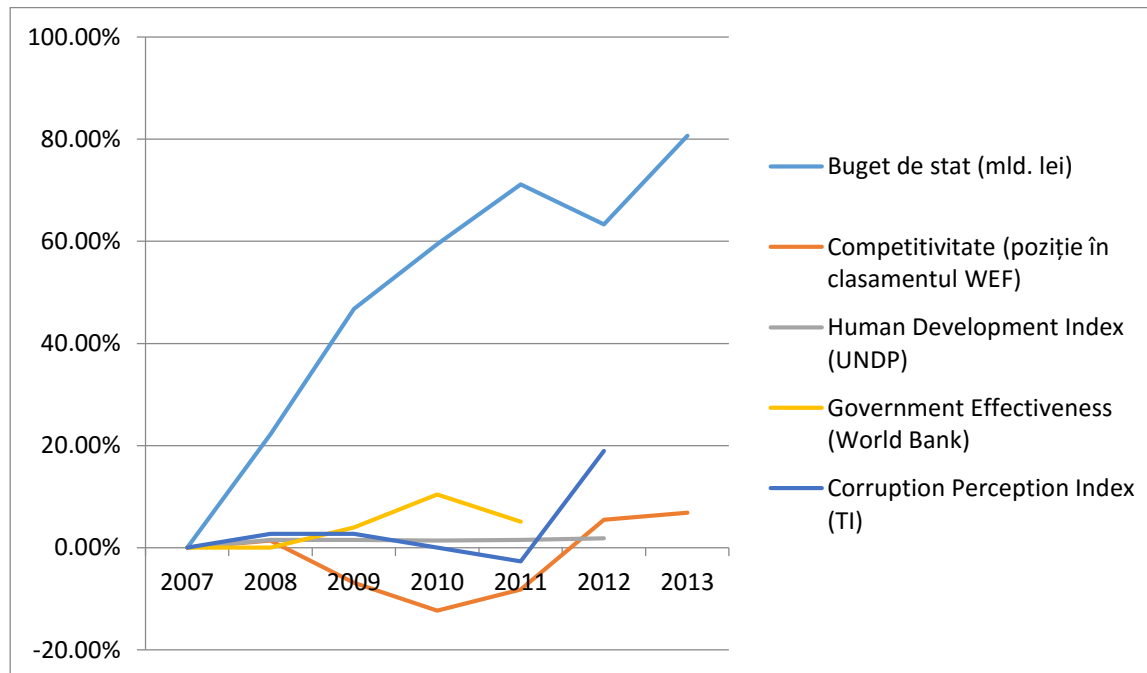

Metodologie

CONTEXT

Lipsa de responsabilitate în gestionarea banilor publici a devenit aproape un clișeu atunci când vine vorba de România: de la taximetristul care constată că "uite cum arată străzile pentru că ăștia fură cu achizițiile publice", până la îngrijorările mediului de afaceri privind risipa fondurilor publice (România ocupă locul 114 din 144 de țări la acest indicator evaluat de World Economic Forum) și la atenționările din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare privind corupția în achizițiile publice. Deși criza economică și măsurile de austeritate subsecvente ar fi trebuit să ducă la o și mai mare responsabilitate în gestionarea banilor publici, politica bugetară a continuat să nu producă un impact real în dezvoltarea României și nici în calitatea vieții cetățenilor ei.

În graficul de mai jos am comparat procentele de creștere, respectiv descreștere, a cinci indicatori începând cu un T0 (2007): cheltuielile bugetului de stat (conform Ministerului Finanțelor), competitivitatea României (conform Global Competitiveness Report al World Economic Forum), indicele de dezvoltare umană (conform Human Development Index al UNDP), eficacitatea guvernului (conform Worldwide Governance Indicators al World Bank) și percepția asupra corupției (conform Corruption Perception Index al Transparency International).

Ceea ce se remarcă este faptul că în vreme ce cheltuielile bugetare au crescut în fiecare an (cu excepția anului 2012), acest lucru nu se reflectă și în alți indicatori de dezvoltare. Dimpotrivă, în anii 2010 și 2011, această creștere procentuală influențează negativ evoluțiile înregistrate în percepția corupției și eficacitatea guvernării. Mai mult, competitivitatea are o evoluție invers proporțională cu creșterea cheltuielilor bugetare, revenind pe un trend ascendent odată cu scăderea bugetului de stat în 2012. Din

păcate, indicatorul relevant pentru calitatea vieții românilor (Human Development) înregistrează o relativă stagnare în această perioadă.

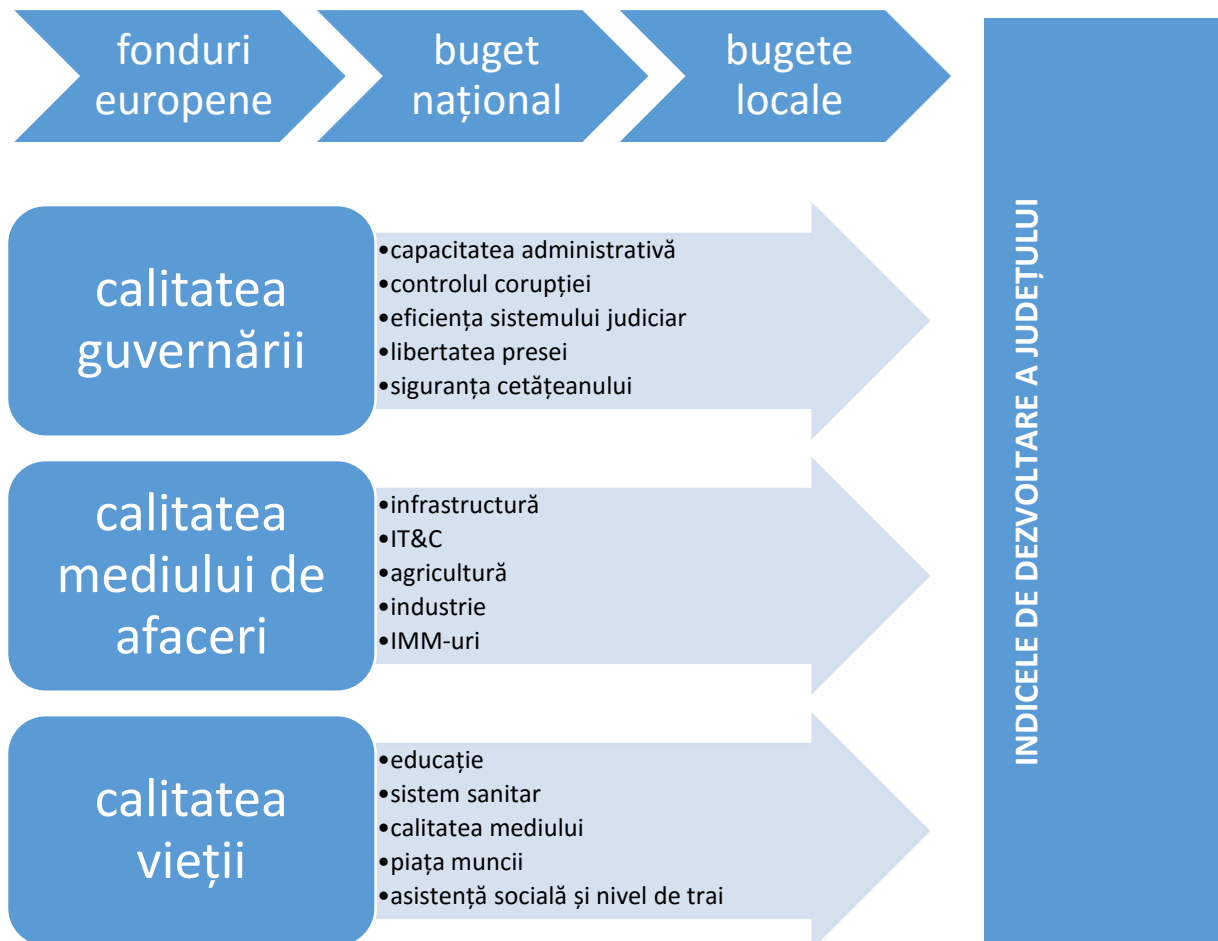
În concluzie, chiar și utilizând niște indicatori minimali, observăm o lipsă de responsabilitate în cheltuirea banilor publici. În acest context, utilizăm pentru a defini responsabilitatea gestionării banilor publici Legea nr. 69/2010 (Legea responsabilității fiscal-bugetare), care are ca obiectiv trei elemente: 1. asigurarea și menținerea **disciplinei fiscal-bugetare, a transparenței și sustenabilității** pe termen mediu și lung a finanțelor publice; 2. stabilirea unui cadru de principii și reguli pe baza căruia Guvernul să asigure implementarea politicilor fiscal-bugetare care să conducă la o **bună gestiune financiară a resurselor**; și 3. **gestionarea eficientă a finanțelor publice pentru a servi interesul public pe termen lung**, asigurarea prosperității economice și ancorarea politicilor fiscal-bugetare într-un cadru durabil.

Tema responsabilității în gestionarea banilor publici este tratată intens, la nivelul politicilor guvernamentale și interguvernamentale, la nivelul societății civile și a mediului de afaceri, atât la nivel internațional (i.e. G20 și-a asumat principiile transparenței și responsabilității prin Los Cabos Accountability Assessment Framework), cât și la nivel european (i.e. una dintre cele patru priorități ale Strategiei Europa 2020 este concentrată tocmai pe asigurarea unei guvernante economice mai responsabile). De asemenea, prevederi similare se regăsesc la nivel național, prin legislația generală privind transparența și participarea la luarea deciziilor, dar și cea specifică privind finanțele publice. În realitate însă, existența legislației privind accesul la informații sau privind dezbaterile actelor normative, precum și deschiderea relativă a bugetelor publice, deși sunt importante, înseamnă mult prea puțin atâta vreme cât nu îmbunătățesc viețile oamenilor.

ATLASELE DE DEZVOLTARE ȘI INDICELE DE DEZVOLTARE

Dezvoltarea metodologiei de analiză a fost una dintre cele mai importante activități ale proiectului, ea corespunzând obiectivului de identificare-diagnosticare a nevoilor de dezvoltare pe termen lung, din aceasta decurgând ulterior celelalte activități.

Obiectivul cercetării de diagnosticare a nevoilor de dezvoltare pe termen lung s-a făcut în raport de trei categorii mari: calitatea guvernării, calitatea mediului de afaceri și calitatea vieții. Pentru **indicatorii bugetari**, s-au urmărit alocările pe trei surse bugetare: fonduri europene, buget național, bugete locale. Perioada acoperită de indicatori a fost **ciclul 2007-2014 (perioada pentru care avem date finale privind execuția bugetară)**. Pentru fiecare dintre categorii, au fost selectați următorii indicatori principali pentru ultimul an de referință (2014):

Pentru fiecare dintre indicatorii principali, experții din cadrul proiectului au determinat o serie de 10 sub-indicatori. Criteriile de calitate pe baza cărora vor fi selectați aceștia sunt:

- Relevanța pentru dezvoltarea din domeniul respectiv, precum și relevanța sub-indicatorului la nivel național și local

- Existența unor surse obiective pentru colectarea datelor (Institutul Național de Statistică, EuroStat, obligația furnizării datelor prin Legea 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, strategii și documente programatice oficiale în domeniu)

De asemenea, o etapă foarte importantă a fost aceea de a determina modalitatea de calculare a unui indice de coerență dintre politicile bugetare și cele de dezvoltare, astfel încât acesta să determine:

- Nevoile de dezvoltare ale unui județ în raport cu celelalte județe (convergență și coeziune între regiunile țării)
- Impactul alocărilor bugetare în dezvoltarea comunităților

Pe baza indicatorilor selectați pentru anul de referință 2014, au fost create pentru fiecare dintre aceștia variabile z (calculate pe baza mediei înregistrate la nivelul județelor și a deviației standard). Raportarea unui județ se face astfel pe o scară de la -2 la +2, rezultând astfel topul de dezvoltare.

Astfel, a rezultat un indice compozit, care evaluează dezvoltarea unui județ în raport de cele trei mari categorii.

Sursele folosite pentru Atlas sunt:

- PIB județean (valori absolute și creștere reală) – Comisia Națională de Prognoză, *Prognoza în profil teritorial* (www.cnp.ro)
- Indicatori de dezvoltare – Institutul Național de Statistică, *Tempo online* (www.insse.ro)
- Performanța parchetelor și instanțelor – Onorată Instanță, *Indicele de performanță al parchetelor/ instanțelor* (<http://www.onoratainstanta.ro/indicele-de-performanta.html>)
- Corupție, număr condamnări în dosarele instrumentate de DNA – Societatea Academică din România, *Harta corupției județene* (<http://www.romaniacurata.ro/harta-coruptiei/>)

INDICELE DE COERENȚĂ

Această evaluare a luat în calcul, pe baza datelor deja prelucrate, doar două elemente principale pentru perioada 2007-2014:

- Creșterea reală a PIB
- Ponderea cheltuielilor pentru investiții (fonduri externe nerambursabile + cheltuieli de capital + operațiuni financiare) din bugetul județului.

Astfel, evaluarea determină în ce măsură există o corelație între politicile de dezvoltare de la nivelul județului și creșterea resimțită în economia județului.

SURSE PENTRU CULEGEREA DATELOR

Pentru culegerea datelor au fost folosite mai ales seturile de date disponibile pe portalul oficial al Guvernului pentru date deschise (www.data.gov.ro), alături de următoarele surse pentru tipuri de informații specifice:

Tip date	Sursa
Buget de stat	Ministerul Finanțelor Publice www.mfinante.ro
Bugete locale	Solicitări 544/2001 via www.nuvasuparati.info MDRAP – rapoarte implementarea Legii 273/2006 www.dpfbldrap.ro
Fonduri europene	Ministerul Fondurilor Europene www.fonduri-ue.ro/baza-de-date-proiecte-contractate
Indicatori de dezvoltare	Institutul Național de Statistică www.statistici.insse.ro/shop/ Eurostat http://ec.europa.eu/eurostat/statistical-atlas/gis/viewer/

Datele utilizate pot fi accesate, în format editabil, așa cum au fost prelucrate de echipa proiectului, pe www.banipublici.ro.